



Evropski pokret
Srbija



**FORUM ZA RAZVOJ
PREDUZETNIŠTVA ŽENA
U SRBIJI**



**PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE**
1857

Na prvoj konferenciji Foruma za razvoj preduzetništva žena u Srbiji održanoj 30. marta 2015. u Beogradu, usvaja se

Platforma za razvoj preduzetništva žena u Srbiji

Potpisnice i potpisnici *Platforme za razvoj preduzetništva žena u Srbiji* ovim uspostavljaju Forum za razvoj preduzetništva žena, kao okvir za povezivanje i koordinirano delovanje svih relevantnih aktera/ki koji će zajednički raditi na formulisanju dugoročne javne politike, na donošenju sistemskih mera za unapređivanje poslovnog ambijenta, uključujući pristup izvorima finansiranja, stvaranju fleksibilnog okvira za prenos i primenu znanja i veština potrebnih za ubrzan razvoj preduzetništva, na razvoju održivog sistema mentoringa i promociji preduzetništva žena u zemlji i inostranstvu.

Forum za razvoj preduzetništva žena u Srbiji ima zadatak da kapitalizuje sve prethodne inicijative, mere, smernice i preporuke u našoj zemlji, koristeći dobra iskustva drugih zemalja, posebno zemalja članica Evropske unije, kako bi unapredio poslovanje žena, povećao vidljivost njihovog ekonomskog i društvenog doprinosa celokupnom razvoju i poboljšao životni standard u Republici Srbiji.

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku za 2014.g, danas u Srbiji ima dvostruko manje samozaposlenih žena (14%) nego muškaraca i četverostruko manje preduzetnica (26%). Žene zarađuju manje i poseduju manje od muškaraca. Danas ima manje zaposlenih žena (42%) nego muškaraca i njihove zarade su 16% manje. Žene koje vode poljoprivredna gazdinstva zastupljene su sa svega 17,3%. Žene su nedovoljno zastupljene među donosiocima odluka (31% poslanica u Narodnoj Skupštini, 19% članica vlade, 24% državnih sekretarki, 25% odbornica u skupštinama gradova i opština i 5% predsednica opština/ gradonačelnica). Ovi podaci ukazuju na postojeće nejednakosti u pogledu ekonomskog i političkog položaja žena u Srbiji.

Zbog toga, u skladu sa strateškim dokumentima na nacionalnom, evropskom i globalnom nivou, a u predstojećem periodu od 2015 – 2020.g, neophodno je zagovaranje konkretnih mera i koraka, praćenje njihove realizacije i izveštavanje članica i članova Foruma i ostalih relevantnih aktera, o napretku u sprovođenju politika za razvoj preduzetništva žena u sledećim prioritarnim oblastima:

Prioritetne oblasti

1. Obrazovanje i preduzetništvo

- Inicirati da se preduzetništvo uključi u svaki nivo obrazovanja u cilju razvoja kulture preduzetništva i sticanja kompetencija za budući posao;
- Raditi na intenzivnijem i kvalitetnijem povezivanju sveta rada i sveta obrazovanja u sistemu državnih i privatnih srednjih škola i fakulteta u cilju uspostavljenja efikasnog partnerstva poslovnog sveta sa sistemom neformalnog i formalnog obrazovanja kako bi se obezbedio kvalitetan kadar koji će odgovarati potrebama preduzetnica i realnostima privrede u Srbiji;
- Podržavati formalne i neformalne edukativne programe za razvoj preduzetništva koji daju rezultate u cilju unapređenja konkurentnosti preduzetnica i njihovih firmi i obezbediti pristup informacijama o mogućnostima daljeg usavršavanja.
- Raditi na povećanju angažovanja devojaka i žena u oblasti nauke, tehnologije, inženjerstva i matematike (STEM).



Evropski pokret
Srbija



**FORUM ZA RAZVOJ
PREDUZETNIŠTVA ŽENA
U SRBIJI**



**PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE**
1857

2. Povoljno poslovno okruženje

- Raditi na otklanjanju barijera za poslovanje preduzetnica, uključujući uređivanje poreske politike, predvidivost uslova poslovanja i primenu principa “misli prvo na male”.
- Razviti sveobuhvatan sistem za praćenje rezultata u jačanju preduzetničke kulture i preduzetništva u kome će podaci biti redovni, široko dostupni javnosti i razvrstani po polu, i time obezbediti aktuelne podatke o stanju preduzetništva žena u Srbiji neophodne za buduće programiranje politika, mera i budžeta;
- U saradnji sa domaćim, stranim i drugim relevantnim finansijskim institucijama, Forum će predložiti model osnivanja „Investicionog fonda za start up i razvoj preduzetništva žena “ u cilju otvaranja povoljnih kreditnih i garantnih linija.
- Raditi na izradi i implementaciji Strategije i Akcionog plana za razvoj preduzetništva žena u Republici Srbiji u cilju povećanja udela žena – poslodavaca u zemlji.

3. Pristup tržištima

- Definisati i integrisati kriterijume za kvote (min 5% od ukupne vrednosti ugovora o javnim nabavkama) koje će preduzeticama, mikro preduzećima i socijalnim preduzećima olakšati učešće u proceduri javnih nabavki pokrenutih od strane državnih organa i institucija;
- Podržavati mikro preduzeća čije su vlasnice žene, koja se suočavaju sa najvećim preprekama za rast i zagovarati javne politike koje uzimaju u obzir specifičnosti i potencijale mikro preduzetništva.
- U saradnji sa PKS, vladinim institucijama i drugim organizacijama, raditi na internacionalizaciji poslovanja preduzetnica, tako što će one učestvovati u radu relevantnih odbora za spoljnu trgovinu, u privrednim delegacijama, sajmovima i sl.

4. Komunikacija sa donosiocima odluka na nacionalnom nivou

- Raditi na ubrzanju realizacije započetih aktivnosti vezanih za unapređenje zakonodavnog okvira i pratećih propisa (Akcionog plana *Strategije za podršku razvoju MSP, preduzetništva i konkurentnosti za period od 2015. – 2020. sa naglaskom na stub broj šest „Žensko preduzetništvo i preduzetništvo mladih*), povoljnije poreske i finansijske politike i predlaže nove mere za podsticaj preduzetništva žena i prati efekte implementacije istih;
- Obezbediti redovnu komunikaciju i saradnju sa Privrednom komorom Srbije, Ženskom parlamentarnom mrežom Narodne Skupštine, Koordinacionim telom za rodnu ravnopravnost Vlade Republike Srbije i drugim relevantnim telima i organizacijama na nacionalnom i lokalnom nivou u cilju efektivnog lobiranja za politike, mere i programe podrške preduzetništvu žena.
- Ocenjivati efekte vladine politike na svim nivoima i rezultate implementacije strategije za razvoj MSP i konkurentnosti sa stanovišta razvoja preduzetništva žena.

5. Promocija preduzetništva žena

- Koristiti sve političke, ekonomske i diplomatske kanale za promociju preduzetništva žena;
- Kroz takmičenja na nacionalnom i EU nivou, dalje promovisati uspešne preduzetnice i pružati im podršku na međunarodnom nivou a posebno u okviru EU mreža preduzetnica - ambasadora i mreža mentorki;
- Podržati preduzetnice da učestvuju u mrežama znanja, u otvorenim inovativnim mrežama i sl.



Evropski pokret
Srbija



**FORUM ZA RAZVOJ
PREDUZETNIŠTVA ŽENA
U SRBIJI**



**PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE**
1857

Koristi za članice Foruma:

1. uticaj na donosioce odluka i kreatore politika;
2. uključenost u proces usaglašavanja zajedničkog nastupa, razvoja i primene strategije zagovaranja unapređivanja položaja žena preduzetnica i preduzetništva uopšte;
3. vidljivost aktivnosti članice/ organizacije, kao i članica pojednici kroz raspoložive mehanizme Foruma i alate komunikacije;
4. dostupnost informacija od značaja za preduzetništvo žena;
5. olakšan pristup finansijskoj podršci za pojedinačne organizacije i projekte;
6. multisektorsko umrežavanje u zemlji i inostranstvu.

Naš rad se temelji na zakonodavstvu, institucionalnim kapacitetima i dosadašnjim rezultatima u Srbiji kao i na međunarodno usaglašenim dokumentima i usvojenim ciljevima i principima:

- Evropskom Aktu o malim preduzećima (Small Business Act for Europe),
- Akcionom planu za preduzetništvo 2020 (Entrepreneurship 2020 Action Plan)
- Agenda razvoja posle 2015 (Post 2015 Development Agenda UN Economic and Social Council)
- Evropskoj Ženskoj povelji (A strengthened commitment to equality between women and man – A Women's Charter),
- Zelenom papiru o preduzetništvu (Green Paper on Entrepreneurship),
- Konvenciji o eliminaciji svih oblika diskriminacije prema ženama (CEDAW),
- Zaključcima sa dosadašnje tri konferencije na Paliću i Ženske platforme za razvoj Srbije,
- Istraživanjima o ženskom preduzetništvu u Srbiji, i nalazima Globalnog monitora preduzetništva (GEM),
- Ciljevima i rezultatima projekta „Preduzetništvo žena: pokretač stvaranja novih radnih mesta u Jugoistočnoj Evropi”, koji uz podršku SIDA realizuju Savet za regionalnu saradnju (RCC) i Radna grupa za rodnu ravnopravnost (GTF);
- Ženskom pokretu u Srbiji i svetu.

Način rada i organizaciona struktura

Odluke se donose glasanjem zasnovanim na principu građenja konsenzusa.

Usaglašavanjem interesa i stavova članica Foruma donose se Platforma i Okvirni plan rada za trogodišnji period, sa razradom aktivnosti za svaku godinu.



Evropski pokret
Srbija



**FORUM ZA RAZVOJ
PREDUZETNIŠTVA ŽENA
U SRBIJI**



**PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE**
1857

Rad Foruma se odvija putem godišnjih plenarnih konferencija, periodičnih radionica, okruglih stolova, promotivnih kampanja, mrežnog povezivanja sa zainteresovanim akterima u zemlji, regionu i širem međunarodnom okruženju.

Najviše telo čini Skupština Foruma koja se sastoji od predstavnica/ka regionalnih komora i razvojnih agencija, organizacija za podršku preduzetništvu, ženskih grupa i asocijacija, resornih tela i institucije, obrazovnih i akademskih institucija, kao i istaknutih preduzetnica i ekspertkinja. Članice i članovi Foruma će se organizovati i na nivou regionalnih sekcija čija će se sedišta nalaziti pri Regionalnim privrednim komorama.

Imajući u vidu da je predviđeno da Forum za razvoj preduzetništva žena nastavi da radi kao krovna mreža za koordinaciju svih aktera i aktivnosti vezanih za preduzetništvo žena u Srbiji, njime bi upravljali Predsedništvo Foruma, sa 5 članica i Izvršni odbor, sa 7 članica. Predsedništvo bi utvrđivalo strateške prioritete i davalo osnovne smernice radu Foruma, dok bi Izvršni odbor vodio računa o akcionoj usaglašenosti različitih vidova delovanja i obezbeđivanju kvaliteta predviđenih aktivnosti. Izvršni odbor Foruma takođe vodi računa o povezanosti regionalnih sekcija sa drugim mrežama.

Izvršni odbor predstavlja koordinaciono-izvršno telo koje sprovodi odluke Predsedništva a koje se verifikuju na Skupštini Foruma. Predsedništvo i Izvršni odbor biraju se na Skupštini Foruma.

U jednogodišnjoj pilot fazi, sastav i nadležnosti Izvršnog odbora preuzeće Inicijativni odbor koji je izvršio sve pripreme za održavanje Foruma i obezbedio uslove za ostvarivanje planiranih aktivnosti za 2015. godinu.

Politika privlačenja sredstava

Sve članice mreže, organizacije i pojedinke, imaju podršku Foruma u onim aktivnostima koje doprinose realizaciji strateških ciljeva, uz punu autonomiju i vlasništvo nad svojim proizvodima. Uslov je da svoje rezultate prilažu u buduću zajedničku bazu podataka, uz punu zaštitu svoje intelektualne svojine.

U slučaju kada se radi o projektima koji imaju veliki broj aktera ili predstavljaju deo dogovorenih aktivnosti Foruma, podršku Foruma mogu da dobiju samo onda kada su usaglašeni sa zajedničkom strategijom. Podržani projekti imaju pravo da nose logo Foruma, dobijaju pismo podrške i pomoć u obezbeđivanju sredstava. Zauzvrat, izvršiocu takvih projekata, koji dobijaju mandat od Foruma, obavezuju se da će intelektualna prava za proizvode nastale pod vizuelnim identitetom Foruma učiniti dostupnim javnosti kroz *community of commons licence* koja odobrava slobodu korišćenja bez nadoknade za korišćenje intelektualne svojine.

U Beogradu, 30. marta 2015.